

6. Susieti rinkiniai

Susipažinsite su:

- dvimatės konteinerinės klasės aprašymu;
- matricos elementų reikšmių įvedimu, spausdinimu, sumos, kiekio ir vidurkio skaičiavimu;
- matricos eilučių/stulpelių elementų reikšmių sumos, kiekio, didžiausios reikšmės radimu;
- susietais masyvais.

6.1. Veiksmai su sveikųjų skaičių dvimačiu masyvu

- Konteinerinės klasės aprašymas.
- Duomenų skaitymas ir spausdinimas.
- Veiksmai su visomis konteinerio reikšmėmis.

Užduotis. Prekybos bazė.

Tekstiniame faile yra surašyti prekybos bazės kasose per tam tikrą laikotarpį aptarnautų pirkėjų skaičiai. Pirmoje failo eilutėje yra užrašyti du skaičiai: n - kasų skaičius ir m - dienų skaičius. Tolesnėse n eilutėse užrašyta po m skaičių - atitinkamai kasose aptarnautų pirkėjų skaičiai. Parašykite programą, kuri įvestų duomenis iš failo, juos išspausdintų faile ir suskaičiuotų, kiek iš viso buvo aptarnauta pirkėjų.

Pradiniai duomenys ir rezultatai.

Pradiniai duomenys	Rezultatai
6 7 5; 9; 8; 7; 3; 5; 6; 6; 9; 8; 2; 1; 5; 2; 8; 9; 0; 8; 8; 8; 8; 4; 5; 6; 2; 3; 4; 3; 5; 6; 9; 1; 0; 5; 8; 3; 4; 5; 4; 6; 5; 7;	Pradiniai duomenys Kasų kiekis 6 Darbo dienų kiekis 7 Aptarnautų klientų kiekiai 5 9 8 7 3 5 6 6 9 8 2 1 5 2 8 9 0 8 8 8 8 4 5 6 2 3 4 3 5 6 9 1 0 5 8 3 4 5 4 6 5 7 Rezultatai Viso aptarnauta: 220 klientų.

Programos kūrimo eiga.

- Paruošiamas pradinių duomenų failas.
- Sukuriama klasė dvimačio sveikųjų skaičių masyvo duomenims saugoti.
- Pagrindiniame metode `Main()` skelbiamas objektas, skirtas prekybos bazės kasose aptarnautų pirkėjų skaičiams saugoti.
- Sukuriamas metodas duomenims iš failo skaityti.
- Sukuriamas metodas pradiniais duomenimis faile spausdinti.
- Sukuriamas metodas prekybos bazėje aptarnautų pirkėjų skaičiui rasti.

Pirmas žingsnis.

- Sukurkite klasę, skirtą dvimačiam sveikųjų skaičių masyvui – prekybos bazės kasose aptarnautų pirkėjų skaičiams saugoti:

```
//-----  
/** Klasė kasų duomenims saugoti  
@class Matrica */  
class Matrica  
{  
    const int CMaxEil = 10;    // didžiausias galimas eilučių (kasų) skaičius  
    const int CMaxSt = 100;    // didžiausias galimas stulpelių (pirkėjų) skaičius  
    private int[,] A;          // duomenų matrica  
    public int n { get; set; } // eilučių skaičius (kasų skaičius)
```

```

public int m { get; set; } // stulpelių skaičius (dienų skaičius)

//-----
/** Pradinių matricos duomenų nustatymas */
//-----
public Matrica()
{
    n = 0;
    m = 0;
    A = new int[CMaxEil, CMaxSt];
}

//-----
/** Priskiria klasės matricos kintamajam reikšmę.
@param i - eilutės (kasos) indeksas
@param j - stulpelio (dienos) indeksas
@param pirk - pirkėjų skaičius */
//-----
public void Deti(int i, int j, int pirk)
{
    A[i, j] = pirk;
}

//-----
/** Gražina pirkėjų kiekį.
@param i - eilutės (kasos) indeksas
@param j - stulpelio (dienos) indeksas */
//-----
public int ImtiReiksme(int i, int j)
{
    return A[i, j];
}
}
//-----

```

- Parašykite pagrindinį metodą Main(), kurioje būtų paskelbtas prekybos bazėje aptamautų pirkėjų skaičių objektas.

```

//-----
class Program
{
    static void Main(string[] args)
    {
        Matrica prekybosBaze = new Matrica();

        Console.WriteLine("Programa baigė darbą!");
    }
}
//-----

```

- Patikrinkite, kaip programa dirba. Ekrane turite matyti:
Programa baigė darbą!

Antras žingsnis.

- Parašykite metodą, kuris užpildytų objektą – konteinerį duomenimis iš failo:

```

//-----
/** Failo duomenis surašo į konteinerį.
@param fd - duomenų failo vardas
@param prekybosBaze - dvimatis konteineris */
//-----
static void Skaityti(string fd, ref Matrica prekybosBaze)
{
    int nn, mm, skaic;
    string line;
    using (StreamReader reader = new StreamReader(fd))
    {
        line = reader.ReadLine();
        string[] parts;
    }
}

```

```

        nn = int.Parse(line);
        line = reader.ReadLine();
        mm = int.Parse(line);
        prekybosBaze.n = nn;
        prekybosBaze.m = mm;
        for (int i = 0; i < nn; i++)
        {
            line = reader.ReadLine();
            parts = line.Split(';');
            for (int j = 0; j < mm; j++)
            {
                skaic = int.Parse(parts[j]);
                prekybosBaze.Deti(i, j, skaic);
            }
        }
    }
}

```

//-----

- Parašykite metodą, kuris išspausdintų objekto duomenis faile:

//-----

```

/** Spausdina konteinerio duomenis faile.
@param fv          - rezultatų failo vardas
@param prekybosBaze - matricos konteineris
@param antraste    - užrašas virš lentelės */
//-----
static void Spausdinti(string fv, Matrica prekybosBaze, string antraštė)
{
    using (var fr = File.AppendText(fv))
    {
        fr.WriteLine(antraštė);
        fr.WriteLine();
        fr.WriteLine(" Kasų kiekis {0}", prekybosBaze.n);
        fr.WriteLine(" Darbo dienų kiekis {0}", prekybosBaze.m);
        fr.WriteLine(" Aptarnautų klientų kiekiai");
        for (int i = 0; i < prekybosBaze.n; i++)
        {
            for (int j = 0; j < prekybosBaze.m; j++)
                fr.Write("{0,4:d}", prekybosBaze.ImtiReiksme(i, j));
            fr.WriteLine();
        }
    }
}

```

//-----

- Papildykite programą duomenų įvedimo iš failo Duomenys.txt ir spausdinimo faile Rezultatai.txt veiksmiais – užrašykite kreipinius į sukurtus metodus:

//-----

```

class Program
{
    const string CFd = "..\\..\\Duomenys.txt";
    const string CFr = "..\\..\\Rezultatai.txt";

    static void Main(string[] args)
    {
        Matrica prekybosBaze = new Matrica();
        Skaityti(CFd, ref prekybosBaze);
        if (File.Exists(CFr))
            File.Delete(CFr);
        Spausdinti(CFr, prekybosBaze, " Pradiniai duomenys");

        Console.WriteLine("Programa baigė darbą!");
    }
}

```

//-----

- Išbandykite, kaip veikia programa. Rezultatų faile turite matyti:

Pradiniai duomenys

Kasų kiekis 6

Darbo dienų kiekis 7

Aptarnautų klientų kiekiai

5	9	8	7	3	5	6
6	9	8	2	1	5	2
8	9	0	8	8	8	8
4	5	6	2	3	4	3
5	6	9	1	0	5	8
3	4	5	4	6	5	7

Trečias žingsnis.

- Parašykite metodą, kuris suskaičiuotų, kiek iš viso pirkėjų aptarnavo prekybos bazė:

```
//-----  
/** Suskaičiuoja ir grąžina prekybos bazėje aptarnautų pirkėjų skaičių.  
@param A - konteinerio vardas */  
//-----  
static int VisoAptarnauta(Matrica A)  
{  
    int suma = 0;  
    for (int i = 0; i < A.n; i++)  
        for (int j = 0; j < A.m; j++)  
            suma = suma + A.ImtiReiksme(i, j);  
    return suma;  
}  
//-----
```

- Papildykite programą: atverkite rezultatų failą papildymui ir užrašykite kreipinį į aukščiau sukurtą metodą:

```
using (var fr = File.AppendText(CFr))  
{  
    fr.WriteLine();  
    fr.WriteLine(" Rezultatai");  
    fr.WriteLine();  
    fr.WriteLine(" Viso aptarnauta: {0} klientų.",  
        VisoAptarnauta(prekybosBaze));  
}
```

- Išbandykite programą. Rezultatų faile, be pradinių duomenų, matysite, kad iš viso buvo aptarnauta 220 pirkėjų.

Programos patikrinimas.

Pakeiskite duomenų failo duomenis arba sukurkite kitus duomenų failus. Patikrinkite, kaip dirba programa, kai prekybos bazėje:

- viena kasa ($n = 1$);
- n kasų, o aptarnavimo laikotarpis viena diena ($m = 1$);
- viena kasa ($n = 1$), o aptarnavimo laikotarpis viena diena ($m = 1$).

Programos papildymas.

Papildykite spausdinimo metodą veiksmiais, kurie padarytų skaičiavimo rezultatus vaizdesniais: juos įrėmintų, o taip pat užrašytų eilučių (kasų) numerius ir stulpelių (dienų) numerius.

Savarankiško darbo užduotis.

Parašykite ir išbandykite metodą, kuris suskaičiuotų:

- kiek vidutiniškai pirkėjų aptarnavo viena kasa per vieną dieną;
- kiek dienų kuri iš kasų nedirbo (duomenyse yra skaičius 0).

6.2. Veiksmai su sveikųjų skaičių dvimačio masyvo eilutėmis ir stulpeliais

- Veiksmai su konteinerio eilutėmis.
- Veiksmai su konteinerio stulpeliais.
- Didžiausios reikšmės paieška.

Užduotis.

Papildykite ankstesnio pratimo programą veiksmams, kurie apskaičiuotų:

- kiek pirkėjų aptarnavo kiekviena kasa;
- kiek pirkėjų buvo aptarnauta kiekvieną dieną;
- kuri kasa, kurią dieną, aptarnavo daugiausia pirkėjų.

Pirmas žingsnis.

- Parašykite metodą, kuris suskaičiuotų ir išspausdintų, kiek pirkėjų aptarnavo kiekviena kasa:

```
//-----  
/** Suskaičiuoja ir išspausdina, kiek pirkėjų aptarnavo kiekviena kasa  
@param CFr - rezultatų failo vardas  
@param A - konteinerio vardas */  
//-----  
static void KiekvienaKasaAptarnavo(string CFr, Matrica A)  
{  
    using (var fr = File.AppendText(CFr))  
    {  
        for (int i = 0; i < A.n; i++)  
        {  
            int suma = 0;  
            for (int j = 0; j < A.m; j++)  
                suma = suma + A.ImtiReiksme(i, j);  
            fr.WriteLine(" Kasa nr. {0} aptarnavo {1} klientų.", i + 1, suma);  
        }  
    }  
}
```

- Papildykite programą skaičiavimais – kreipiniu į metodą:
KiekvienaKasaAptarnavo(CFr, prekybosBaze);
- Išbandykite programą. Rezultatų faile, be ankstesnių rezultatų, matysite:

```
Kasa nr. 1 aptarnavo 43 klientų.  
Kasa nr. 2 aptarnavo 33 klientų.  
Kasa nr. 3 aptarnavo 49 klientų.  
Kasa nr. 4 aptarnavo 27 klientų.  
Kasa nr. 5 aptarnavo 34 klientų.  
Kasa nr. 6 aptarnavo 34 klientų.
```

Antras žingsnis.

- Parašykite metodą, kuris suskaičiuotų ir išspausdintų, kiek pirkėjų buvo aptarnauta kiekvieną dieną:

```
//-----  
/** Suskaičiuoja ir išspausdina, kiek pirkėjų buvo aptarnauta kiekvieną dieną  
@param CFr - rezultatų failo vardas  
@param A - konteinerio vardas */  
//-----  
static void KiekvienąDienąAptarnauta(string CFr, Matrica A)  
{  
    using (var fr = File.AppendText(CFr))  
    {  
        fr.WriteLine();  
        for (int j = 0; j < A.m; j++)  
        {  
            int suma = 0;  
            for (int i = 0; i < A.n; i++)  
                suma = suma + A.ImtiReiksme(i, j);  
            fr.WriteLine(" Diena nr. {0}: aptarnauta klientų - {1}.", j + 1, suma);  
        }  
    }  
}
```

- Papildykite programą kreipiniu į metodą:
KiekvienąDienąAptarnauta(CFr, prekybosBaze);
- Išbandykite programą. Rezultatų faile, be ankstesnių rezultatų, matysite:

Diena nr. 1: aptarnauta klientų - 31.
Diena nr. 2: aptarnauta klientų - 42.
Diena nr. 3: aptarnauta klientų - 36.
Diena nr. 4: aptarnauta klientų - 24.
Diena nr. 5: aptarnauta klientų - 21.
Diena nr. 6: aptarnauta klientų - 32.
Diena nr. 7: aptarnauta klientų - 34.

Trečias žingsnis.

- Parašykite metodą, kuris surastų, kuri kasa aptarnavo daugiausiai pirkėjų:

```
//-----  
/** Suranda ir grąžina, kuri kasa patarnavo daugiausiai pirkėjų  
@param A - konteinerio vardas */  
//-----  
static int KasosNumerisMaxPirkėjų(Matrica A)  
{  
    int max = 0;  
    int nr = 0;  
    for (int i = 0; i < A.n; i++)  
    {  
        int suma = 0;  
        for (int j = 0; j < A.m; j++)  
            suma = suma + A.ImtiReiksme(i, j);  
        if (suma > max)  
        {  
            max = suma;  
            nr = i+1;  
        }  
    }  
    return nr;  
}  
//-----
```

- Papildykite programą kreipiniu į metodą (po spausdinimo **Viso aptarnauta:**):

```
fr.WriteLine(" Daugiausia pirkėjų aptarnavo (kasa): {0}",  
    KasosNumerisMaxPirkėjų(prekybosBaze));
```

- Išbandykite programą. Rezultatų faile, be ankstesnių rezultatų, matysite:
Daugiausia pirkėjų aptarnavo (kasa): 3
Tuo galima įsitikinti ir iš prieš tai gautų rezultatų.

Programos patikrinimas.

Pakeiskite duomenų failo duomenis arba sukurkite kitus duomenų failus. Patikrinkite, kaip dirba programa, kai prekybos bazėje:

- a) viena kasa ($n = 1$);
- b) n kasų, o aptarnavimo laikotarpis viena diena ($m = 1$);
- c) viena kasa ($n = 1$), o aptarnavimo laikotarpis viena diena ($m = 1$).

Programos papildymas.

Pakeiskite metodą `KasosNumerisMaxPirkėjų()` taip, kad ji surastų ir aptarnautų pirkėjų skaičių. Atitinkamai pakeiskite ir kreipinį metodą.

Savarankiško darbo užduotis.

Parašykite ir išbandykite metodą, kuris suskaičiuotų:

- a) kurią dieną buvo aptarnauta mažiausiai pirkėjų ir keli pirkėjai buvo aptarnauti tą dieną;
- b) kiek pirkėjų vidutiniškai aptarnavo kiekviena kasa.

6.3. Dvimatis objektų masyvas

- Objektai konteineryje.
- Veiksmai su objektais visame konteineryje.
- Objekto pasiekiamumas.

Užduotis. Šeimos išlaidos.

Tekstiniame faile yra surašyta šeimos nario tam tikro laikotarpio (pvz.: pusės metų) išlaidos pirkiniais kiekvieną dieną savaitėmis (7 dienos). Pirmoje failo eilutėje yra užrašytas savaitių skaičius *n* ir skaičius 7. Tolesnėse *n* eilutėse yra užrašyta po 7 poras: šeimos nario pavadinimas (vyras arba žmona) ir išlaidos (jei išlaidų tą dieną nebuvo: simboliai "-----" ir skaičius 0.0).

Parašykite programą, kuri įvestų duomenis iš failo, išspausdintų faile ir apskaičiuotų, kiek iš viso šeima turėjo išlaidų.

Pradiniai duomenys ir rezultatai.

Pradiniai duomenys													
3 7 vyras; 10,40;vyras; 15,20;žmona; 50,50;žmona; 100,20;-----; 0,0;žmona; 10,20;-----; 0,0; žmona; 15,30;-----; 0,0;-----;0,0;žmona; 20,50;vyras; 55,50;vyras; 10,10;žmona; 30,30; vyras; 10,10;vyras; 20,20;vyras; 30,30;vyras; 50,50;vyras; 20,10;vyras; 30,10;vyras; 30,10;													
Rezultatai													
Pradiniai duomenys													
Savaitių kiekis 3 Dienų kiekis 7													
1-dienis		2-dienis		3-dienis		4-dienis		5-dienis		6-dienis		7-dienis	
vyras 10,40		vyras 15,20		žmona 50,50		žmona 100,20		----- 0,00		žmona 10,20		----- 0,00	
žmona 15,30		----- 0,00		----- 0,00		žmona 20,50		vyras 55,50		vyras 10,10		žmona 30,30	
vyras 10,10		vyras 20,20		vyras 30,30		vyras 50,50		vyras 20,10		vyras 30,10		vyras 30,10	
Rezultatai													
Viso išleista: 509.60 €.													

Programos kūrimo eiga.

- Paruošiamas pradinių duomenų failas.
- Sukuriama klasė *Asmuo*, skirta simbolių eilutei (*string*) ir realiam skaičiui (*double*) saugoti.
- Sukuriama klasė *Matrica* klasės *Asmuo* objektams saugoti.
- Pagrindiniame metode *Main()* skelbiamas objektas, skirtas šeimos išlaidoms saugoti.
- Sukuriamas metodas duomenims iš failo skaityti.
- Sukuriamas metodas pradiniais duomenimis rezultatų faile spausdinti.
- Sukuriamas metodas visoms šeimos išlaidoms skaičiuoti.

Pirmas žingsnis.

- Sukurkite klasę, skirtą simbolių eilutei (*string*) ir realiam skaičiui (*double*) – šeimos asmens duomenims saugoti:

```
//-----
/** Klasė asmens duomenims saugoti
@class Asmuo */
class Asmuo
{
    private string vardas;           // pirkusio asmens vardas
    private double pinigai;         // išlaidos per dieną

    //-----
    /** Asmens duomenys
    @param vardas - pirkusio asmens vardas
    @param pinigai - išleistų pinigų reikšmė */
    //-----
    public Asmuo(string vardas, double pinigai)
    {
        this.vardas = vardas;
        this.pinigai = pinigai;
    }

    /** grąžina pirkusio asmens vardą */
    public string ImtiVarda() { return vardas; }

    /** grąžina išlaidų kiekį */
    public double ImtiPinigus() { return pinigai; }
```

```

    }
//-----

```

- Sukurkite klasę (galite klasę kopijuoti iš ankstesnio darbo ir po to ją nežymiai modifikuoti), skirtą dvimačiam klasės `Asmuo` objektų masyvui – šeimos išlaidoms saugoti:

```

//-----
/** Klasė šeimos duomenims saugoti
@class Matrica */
class Matrica
{
    const int CMaxEil = 100;    // didžiausias galimas savaitių skaičius
    const int CMaxSt = 7;      // didžiausias galimas stulpelių (dienų) skaičius
    private Asmuo[,] A;        // duomenų matrica
    public int n { get; set; }  // eilučių skaičius (savaitių skaičius)
    public int m { get; set; }  // stulpelių skaičius (dienų skaičius)

    //-----
    /** Pradinių matricos duomenų nustatymas          */
    //-----
    public Matrica()
    {
        n = 0;
        m = 0;
        A = new Asmuo[CMaxEil, CMaxSt];
    }

    //-----
    /** Priskiria klasės matricos kintamajam reikšmę.
    @param i - eilutės (savaitės) indeksas
    @param j - stulpelio (dienos) indeksas
    @param islaidos - išlaidos atitinkamą dieną */
    //-----
    public void Deti(int i, int j, Asmuo asmuo)
    {
        A[i, j] = asmuo;
    }

    //-----
    /** Gražina išlaidų kiekį.
    @param i - eilutės (kasos) indeksas
    @param j - stulpelio (dienos) indeksas */
    //-----
    public Asmuo ImtiReiksme(int i, int j)
    {
        return A[i, j];
    }
}
//-----

```

- Parašykite pagrindinį metodą `Main()`, kurioje būtų šeimos išlaidas aprašantis objektas.

```

//-----
class Program
{
    static void Main(string[] args)
    {
        Matrica seimosIslaidos = new Matrica();

        Console.WriteLine("Programa baigė darbą!");
    }
}
//-----

```

- Patikrinkite, kaip programa dirba. Ekrane turite matyti:

Programa baigė darbą!

Antras žingsnis.

- Parašykite metodą, kuris užpildytų objektą duomenimis iš failo:


```
//-----
/** Failo duomenis surašo į konteinerį.
@param fd          - duomenų failo vardas
@param seimosIslaidos - dvimatis konteineris */
//-----
static void Skaityti(string fd, ref Matrica seimosIslaidos)
{
    int nn, mm;
    double pinigai;
    string line, vardas;
    Asmuo asmuo;
    using (StreamReader reader = new StreamReader(fd))
    {
        line = reader.ReadLine();
        string[] parts;
        nn = int.Parse(line);
        line = reader.ReadLine();
        mm = int.Parse(line);
        seimosIslaidos.n = nn;
        seimosIslaidos.m = mm;
        for (int i = 0; i < nn; i++)
        {
            line = reader.ReadLine();
            parts = line.Split(';');
            for (int j = 0; j < mm; j++)
            {
                vardas = parts[2 * j];
                pinigai = double.Parse(parts[2 * j + 1]);
                asmuo = new Asmuo(vardas, pinigai);
                seimosIslaidos.Deti(i, j, asmuo);
            }
        }
    }
}
//-----
```

- Parašykite metodą, kuris išspausdintų objekto duomenis faile:

```
//-----
/** Spausdina konteinerio duomenis faile.
@param fv          - rezultatų failo vardas
@param seimosIslaidos - matricos konteineris
@param antraste     - užrašas virš lentelės */
//-----
static void Spausdinti(string fv, Matrica seimosIslaidos, string antraštė)
{
    Asmuo asmuo;
    using (var fr = File.AppendText(fv))
    {
        fr.WriteLine(antraštė);
        fr.WriteLine();
        fr.WriteLine("Savaičių kiekis {0}", seimosIslaidos.n);
        fr.WriteLine("Dienų kiekis {0}", seimosIslaidos.m);
        fr.WriteLine();

        for (int j = 0; j < seimosIslaidos.m; j++)
            fr.Write("{0}-dieniai      ", j+1);
        fr.WriteLine();

        for (int i = 0; i < seimosIslaidos.n; i++)
        {
            for (int j = 0; j < seimosIslaidos.m; j++)
            {
                asmuo = seimosIslaidos.ImtiReiksme(i, j);
                fr.Write("{0} {1,6:f2} ", asmuo.ImtiVarda(), asmuo.ImtiPinigus());
            }
            fr.WriteLine();
        }
    }
}
//-----
```

```

    }
//-----

```

- Papildykite programą duomenų įvedimo iš failo Duomenys.txt ir spausdinimo rezultatų faile Rezultatai.txt veiksmams – užrašykite kreipinius į sukurtus metodus:

```

//-----

```

```

class Program
{
    const string CFd = "..\\..\\Duomenys.txt";
    const string CFr = "..\\..\\Rezultatai.txt";

    static void Main(string[] args)
    {
        Matrica seimosIslaidos = new Matrica();
        Skaityti(CFd, ref seimosIslaidos);
        if (File.Exists(CFr))
            File.Delete(CFr);
        Spausdinti(CFr, seimosIslaidos, "Pradiniai duomenys");

        Console.WriteLine("Pradiniai duomenys išspausdinti faile: {0}", CFr);
        Console.WriteLine("Programa baigė darbą!");
    }
}
//-----

```

- Išbandykite, kaip veikia programa. Ekrane turėtumėte matyti:

```

Pradiniai duomenys išspausdinti faile: ..\\..\\ Rezultatai.txt
Programa baigė darbą!

```

- Rezultatų faile Rezultatai.txt bus išspausdintos šeimos išlaidos:

Pradiniai duomenys

Savaitių kiekis 3
Dienų kiekis 7

1-dienis	2-dienis	3-dienis	4-dienis	5-dienis	6-dienis	7-dienis
vyras 10,40	vyras 15,20	žmona 50,50	žmona 100,20	----- 0,00	žmona 10,20	----- 0,00
žmona 15,30	----- 0,00	----- 0,00	žmona 20,50	vyras 55,50	vyras 10,10	žmona 30,30
vyras 10,10	vyras 20,20	vyras 30,30	vyras 50,50	vyras 20,10	vyras 30,10	vyras 30,10

Trečias žingsnis.

- Parašykite metodą, kuris suskaičiuotų, kiek iš viso šeima turėjo išlaidų:

```

//-----
/** Suskaičiuoja ir grąžina šeimos visas išlaidas.
@param A - konteinerio vardas */
//-----
static decimal VisosIslaidos(Matrica A)
{
    Asmuo asmuo;
    double suma = 0;
    for (int i = 0; i < A.n; i++)
        for (int j = 0; j < A.m; j++)
        {
            asmuo = A.ImtiReiksme(i, j);
            suma = suma + asmuo.ImtiPinigus();
        }
    return (decimal)suma;
}
//-----

```

- Papildykite programą: atverkite rezultatų failą papildymui ir užrašykite kreipinį į aukščiau sukurtą metodą:

```

using (var fr = File.AppendText(CFr))
{
    fr.WriteLine();
    fr.WriteLine("Rezultatai");
    fr.WriteLine();
    fr.WriteLine("Viso išleista: {0,5:c2}.",
        VisosIslaidos(seimosIslaidos));
}

```

- Išbandykite programą.

Programos patikrinimas.

Pakeiskite duomenų failo duomenis arba sukurkite kitą duomenų failą. Patikrinkite, kaip dirba programa, kai šeimos išlaidos skaičiuojamos vieną savaitę ($n = 1$).

Užduotis savarankiškam darbui.

Parašykite ir išbandykite metodą, kuris suskaičiuotų:

- kelias dienas šeima neturėjo išlaidų (duomenyse skaičius lygus 0.0);
- kiek išlaidų turėjo vienas šeimos narys (bus reikalingi du kreipiniai į šį metodą: žmonos ir vyro išlaidoms skaičiuoti).

6.4. Veiksmai su objektais dvimačio masyvo eilutėse ir stulpeliuose

- Veiksmai su objektais konteinerio eilutėje.
- Veiksmai su objektais konteinerio stulpelyje.
- Veiksmai su konteinerio objektu.

Užduotis.

Papildykite ankstesnio pratimo programą, kuri papildomai apskaičiuotų:

- kiek išlaidų šeima turėjo kiekvieną savaitę;
- kiek išlaidų šeima turėjo nurodytomis savaitės dienomis, pavyzdžiui antradieniais, šeštadieniais ir t. t.;
- kuris šeimos narys per vieną dieną išleido didžiausią pinigų sumą ir kiek.

Pirmas žingsnis.

- Parašykite metodą, kuris suskaičiuotų ir išspausdintų, kiek išlaidų šeima turėjo kiekvieną savaitę:

```
//-----
/** Suskaičiuoja ir išspausdina, kiek šeima turėjo išlaidų kiekvieną savaitę.
@param fv - rezultatų failo vardas
@param A - konteinerio vardas */
//-----
static void IslaidosSavaitemis(string fv, ref Matrica A)
{
    using (var fr = File.AppendText(fv))
    {
        for (int i = 0; i < A.n; i++)
        {
            double suma = 0;
            for (int j = 0; j < A.m; j++)
            {
                Asmuo x = A.ImtiReiksme(i, j);
                suma = suma + x.ImtiPinigus();
            }
            fr.WriteLine("Savaitės nr. {0} išlaidos {1,5:c2}.", i + 1,
                (decimal)suma);
        }
    }
}
//-----
```

- Papildykite programą kreipiniu į metodą:
IslaidosSavaitemis(CFr, ref seimosIslaidos);
- Išbandykite programą. Rezultatų faile, be ankstesnių rezultatų, matysite:

```
Savaitės nr. 1 išlaidos 186,50 €.
Savaitės nr. 2 išlaidos 131,70 €.
Savaitės nr. 3 išlaidos 191,40 €.
```

Antras žingsnis.

- Parašykite metodą, kuris suskaičiuotų, kiek išlaidų šeima turėjo nurodytą savaitės dieną:

```
//-----  
/** Suskaičiuoja ir grąžina, kiek išlaidų šeima turėjo nurodytą savaitę dieną.  
@param A - konteinerio vardas  
@param nr - savaitės dienos numeris */  
//-----  
static decimal IslaidosSavaitesDienaX(Matrica A, int nr)  
{  
    double suma = 0;  
    for (int i = 0; i < A.n; i++)  
    {  
        Asmuo x = A.ImtiReiksme(i, nr-1);  
        suma = suma + x.ImtiPinigus();  
    }  
    return (decimal)suma;  
}  
//-----
```

- Papildykite programą kreipiniais į metodą (prieš spausdinimus į konsolę). Patikrinkite, kiek pinigų šeima išleido antradieniais ir šeštadieniais:

```
using (var fr = File.AppendText(CFr))  
{  
    fr.WriteLine();  
    fr.WriteLine("Antradienių bendros išlaidos {0,5:c2}.",  
        IslaidosSavaitesDienaX(seimosIslaidos, 2));  
    fr.WriteLine("Šeštadienių bendros išlaidos {0,5:c2}.",  
        IslaidosSavaitesDienaX(seimosIslaidos, 6));  
}
```

- Išbandykite programą. Rezultatų faile, be ankstesnių rezultatų, matysite:

Antradienių bendros išlaidos 35,40 €.

Šeštadienių bendros išlaidos 50,40 €.

Trečias žingsnis.

- Parašykite metodą, kuris suskaičiuotų, kada (kurią savaitę ir kurią savaitės dieną) buvo išleista didžiausia pinigų suma:

```
//-----  
/** Suskaičiuoja, kurią savaitę ir kurią savaitės dieną  
// buvo išleista didžiausia pinigų suma.  
// A - konteinerio vardas  
// eilNr - savaitės numeris  
// stNr - savaitės dienos numeris */  
//-----  
static void DienaMaxIslaidos(Matrica A, out int eilNr, out int stNr)  
{  
    eilNr = -1;  
    stNr = -1;  
    double max = 0;  
    for (int i = 0; i < A.n; i++)  
    {  
        for (int j = 0; j < A.m; j++)  
        {  
            double x = A.ImtiReiksme(i, j).ImtiPinigus();  
            if (x > max)  
            {  
                max = x;  
                eilNr = i + 1;  
                stNr = j + 1;  
            }  
        }  
    }  
}  
//-----
```

- Papildykite programą kintamaisiais ir skaičiavimais, kada ir kas išleido daugiausia (po pasirinktų dienų išlaidų spausdinimo):

```
fr.WriteLine();
int savaite, diena;
Asmuo a;
DienaMaxIslaidos(seimosIslaidos, out savaite, out diena);
fr.Write("Daugiausia išleista {0} sav. {1} dieną.", savaite, diena);
a = seimosIslaidos.ImtiReiksme(savaite - 1, diena - 1);
fr.WriteLine(" Pinigus išleido {0}: {1,5:c2}.", a.ImtiVarda(),
a.ImtiPinigus());
```

- Išbandykite programą. Rezultatų faile, be ankstesnių rezultatų, matysite:

Daugiausia išleista 1 sav. 4 dieną. Pinigus išleido žmona: 100,20 €.

Programos patikrinimas.

Pakeiskite duomenų failo duomenis arba sukurkite kitą duomenų failą. Patikrinkite, kaip dirba programa, kai šeimos išlaidos skaičiuojamos vieną savaitę ($n = 1$) ir tą savaitę:

- visai nebuvo išlaidų;
- buvo tik žmonos išlaidos;
- buvo tik vyro išlaidos.

Programos papildymas.

Pakeiskite metodą `IslaidosSavaitemis()` taip, kad šio metodo rezultatai būtų spausdinami rezultatų faile lentele, sudaryta iš dviejų skilčių: savaitės numeris ir išlaidos.

Savarankiško darbo užduotis.

Parašykite ir išbandykite metodą:

- kuris suskaičiuotų, kurią savaitę išlaidos buvo mažiausios;
- kuris suskaičiuotų ir išspausdintų rezultatų faile lentelę šeimos išlaidas visomis savaitės dienomis: pirmadieniais, antradieniais ir t. t. Pasinaudokite metodu `IslaidosSavaitesDienaX()`.

6.5. Objektų masyvas ir dvimatis sveikųjų skaičių masyvas

- Klasės su dviem susietais masyvais aprašymas.
- Duomenų skaitymas ir spausdinimas.
- Veiksmai susietuose masyvuose.

Užduotis. Mokinių laikas, praleistas internete.

Duoti du tekstiniai failai. Pirmame tekstiniame faile yra mokyklos 5-12 klasių mokinių sąrašas. Pirmoje failo eilutėje užrašytas mokinių skaičius n . Tolesnėse failo eilutėse užrašyta informacija apie mokinius: pavardė, vardas, klasė, pažangumas (mokymosi vidurkis). Antro tekstinio failo pirmoje eilutėje užrašytas skaičius m ir dienų skaičius m . Žemiau pateikta informacija apie mokinių kiekvieną dieną praleistą laiką minutėmis internete: mokiniai (eilutės), dienos (stulpeliai).

Parašykite programą, kuri įvestų duomenis iš failų, išspausdintų faile, surikiuotų mokinius pagal klases ir praleistą laiką internete, suskaičiuotų, kiek vidutiniškai nurodytos klasės mokiniai praleido internete.

Pradiniai duomenys ir rezultatai.

Pradiniai duomenys	
Pirmas duomenų failas	
7	
Jonaitis;Jonas;	6; 7,5;
Aleksaitė;Alina;	6; 9,5;
Petraitis;Petras;	5; 8,5;
Antanaitis;Antanas;	6; 5,5;
Juozaitis;Juozas;	5; 8,5;
Rimaitis;Rimas;	6; 7,5;
Rasaitė;Rasa;	5; 6,0;
Antras duomenų failas	
7	
5	
120 100 90 60 50	

100 200 150 200 10
80 90 80 90 80
120 80 60 140 70
60 60 60 60 60
0 0 0 0
0 50 60 120 40

Rezultatai

Pradiniai duomenys

Mokinių kiekis 7

Dienų kiekis 5

Mokyklos mokiniai (laikai = 0)

Nr.	Pavardė	Vardas	Klasė	Laikas
1.	Jonaitis	Jonas	6	0,00
2.	Aleksaitė	Alina	6	0,00
3.	Petraitis	Petras	5	0,00
4.	Antanaitis	Antanas	6	0,00
5.	Juozaitis	Juozas	5	0,00
6.	Rimaitis	Rimas	6	0,00
7.	Rasaitė	Rasa	5	0,00

Mokinių laikai, praleisti internete per 5 dienas.

1. 120 100 90 60 50
2. 100 200 150 200 10
3. 80 90 80 90 80
4. 120 80 60 140 70
5. 60 60 60 60 60
6. 0 0 0 0 0
7. 0 50 60 120 40

Rezultatai

Mokyklos mokiniai (papildyta, laikai != 0)

Nr.	Pavardė	Vardas	Klasė	Laikas
1.	Jonaitis	Jonas	6	420,00
2.	Aleksaitė	Alina	6	660,00
3.	Petraitis	Petras	5	420,00
4.	Antanaitis	Antanas	6	470,00
5.	Juozaitis	Juozas	5	300,00
6.	Rimaitis	Rimas	6	0,00
7.	Rasaitė	Rasa	5	270,00

Mokyklos mokiniai (surikiuoti)

Nr.	Pavardė	Vardas	Klasė	Laikas
1.	Rasaitė	Rasa	5	270,00
2.	Juozaitis	Juozas	5	300,00
3.	Petraitis	Petras	5	420,00
4.	Rimaitis	Rimas	6	0,00
5.	Jonaitis	Jonas	6	420,00
6.	Antanaitis	Antanas	6	470,00
7.	Aleksaitė	Alina	6	660,00

Mokinių laikai, praleisti internete (po rikiavimo) per 5 dienas.

1.	0	50	60	120	40
2.	60	60	60	60	60
3.	80	90	80	90	80
4.	0	0	0	0	0
5.	120	100	90	60	50
6.	120	80	60	140	70
7.	100	200	150	200	10

5 klasės mokiniai internete vidutiniškai praleido 330,00 minučių.

Programos kūrimo eiga.

- Paruošiami pradiniai duomenų failai.
- Sukuriama klasė `Mokinys`, skirta vieno mokinio duomenims saugoti.
- Sukuriama klasė `Mokykla` klasės `Mokinys` objektams ir dvimačiam sveikųjų skaičių masyvui (mokinių laikams praleistiems internete) saugoti.
- Pagrindiniame metode `Main()` skelbiamas objektas, skirtas mokyklos mokinių duomenims saugoti.
- Sukuriami du metodai duomenims – mokiniams ir jų internete praleistiems laikams – iš failų skaityti.
- Sukuriami du metodai pradiniam duomenims – mokinių sąrašui ir jų internete praleistiems laikams – rezultatų faile spausdinti.
- Sukuriamas metodas klasės `Mokinys` masyvo objektams papildyti laikais, praleistais internete.
- Sukuriamas mokinių rikiavimo pagal klases ir laiką praleistą internete metodas.
- Sukuriamas metodas nurodytos klasės mokinių vidutinam praleistam laikui internete skaičiuoti.

Pirmas žingsnis.

- Sukurkite klasę mokinio duomenims saugoti:

```
//-----  
/** Klasė mokinio duomenims saugoti  
@class Mokinys */  
class Mokinys  
{  
    private string pav,      // mokinio pavardė  
                vard;      // mokinio vardas  
    private int  klas,      // klasė  
                laikas;     // laikas, praleistas internete  
    private double vid;     // mokymosi vidurkis  
  
    //-----  
    /** Pradiniai mokinio duomenys */  
    //-----  
    public Mokinys()  
    {  
        pav = "";  
        vard = "";  
        klas = 0;  
        laikas = 0;  
        vid = 0.0;  
    }  
  
    //-----  
    /** Mokinio duomenų įrašymas  
    @param pav - nauja pavardės reikšmė  
    @param vard - nauja vardo reikšmė  
    @param klas - nauja klasės reikšmė  
    @param vid - naujos vidurkio reikšmė */  
    //-----  
    public void Dėti(string pav, string vard, int klas, double vid)  
    {
```

```

        this.pav = pav;
        this.vard = vard;
        this.klas = klas;
        this.vid = vid;
    }

    /** Įrašo laiką */
    public void DėtiLaiką(int laik) { laikas = laik; }

    /** Gražina mokinio pavardę */
    public string ImtiPav() { return pav; }

    /** Gražina mokinio vardą */
    public string ImtiVard() { return vard; }

    /** Gražina mokinio klasę */
    public int ImtiKlas() { return klas; }

    /** Gražina mokinio vidurkį */
    public double ImtiVid() { return vid; }

    /** Gražina mokinio laiką, praleistą internete */
    public int ImtiLaiką() { return laikas; }

    //-----
    // Spausdinimo metodas
    //-----
    public override string ToString()
    {
        string eilute;
        eilute = string.Format("{0, -15} {1, -10} {2,2:d} {3, 6:f2}",
                                pav, vard, klas, laikas);
        return eilute;
    }

    //-----
    /** Operatorius gražina
    // true, jeigu klasė yra mažesnė už kitą klasę, arba klasės yra lygios,
    // o laikas yra mažesnis už kitą laiką;
    // false - kitais atvejais. */
    //-----
    public static bool operator <=(Mokinys pirmas, Mokinys antras)
    {
        return pirmas.klas < antras.klas ||
            pirmas.klas == antras.klas && pirmas.laikas < antras.laikas;
    }

    //-----
    /** Operatorius gražina
    // true, jeigu klasė yra didesnė už kitą klasę, arba klasės yra lygios,
    // o laikas yra didesnis už kitą laiką;
    // false - kitais atvejais. */
    //-----
    public static bool operator >=(Mokinys pirmas, Mokinys antras)
    {
        return pirmas.klas > antras.klas ||
            pirmas.klas == antras.klas && pirmas.laikas > antras.laikas;
    }
}
//-----

```

- Sukurkite klasę Mokykla, skirtą klasės Mokinys objektų masyvui ir dvimačiam sveikųjų skaičių masyvui – laikams saugoti:

```

//-----
/** Klasė mokinių duomenims saugoti
@class Mokykla */
class Mokykla
{

```



```

const int CMaxMk = 1000;      // didžiausias galimas mokinių skaičius
const int CMaxDn = 30;       // didžiausias galimas dienų skaičius
private Mokinys[] Mokiniai;  // mokinių duomenys
public int n { get; set; }    // mokinių skaičius
private int[,] WWW;          // laikas, praleistas internete
public int m { get; set; }    // dienų skaičius

public Mokykla()
{
    n = 0;
    Mokiniai = new Mokinys[CMaxMk];

    m = 0;
    WWW = new int[CMaxMk, CMaxDn];
}

/** Grąžina nurodyto indekso mokinio objektą
@param nr - mokinio indeksas */
public Mokinys Imti(int nr) { return Mokiniai[nr]; }

/** Padeda į mokinių objektų masyvą naują mokinių ir
// masyvo dydį padidina vienetu
@param ob - mokinio objektas */
public void Dėti(Mokinys ob) { Mokiniai[n++] = ob; }

/** Pakeičia mokinių objektų masyvo mokinių,
// kurio numeris nr
@param nr - keičiamo mokinio numeris
@param mok - mokinių objekto masyvas */
public void PakeistiMokinių(int nr, Mokinys mok) { Mokiniai[nr] = mok; }

/** Pakeičia laikų matricos elementą
@param i - mokinio numeris
@param j - dienos numeris
@param r - naujas laikas */
public void DėtiWWW(int i, int j, int r) { WWW[i, j] = r; }

/** Grąžina laikų matricos elementą
@param i - mokinio numeris
@param j - dienos numeris */
public int ImtiWWW(int i, int j) { return WWW[i, j]; }

//-----
/** Sukeičia dvi eilutes vietomis dvimačiame masyve WWW(n,m)
@param nr1 - pirmos eilutės numeris
@param nr2 - antros eilutės numeris */
//-----
public void SukeistiEilutesWWW(int nr1, int nr2)
{
    for (int j = 0; j < m; j++)
    {
        int d = WWW[nr1, j];
        WWW[nr1, j] = WWW[nr2, j];
        WWW[nr2, j] = d;
    }
}
}
//-----

```

- Parašykite pagrindinį Main() metodą, kurioje būtų mokyklos mokinius aprašantis objektas.

```

//-----
class Program
{
    static void Main(string[] args)
    {
        Mokykla mokykl = new Mokykla();          // mokyklos mokinių duomenys

        Console.WriteLine("Programa baigė darbą!");
    }
}

```

```

    }
}
//-----

```

- Patikrinkite, kaip dirba programa. Ekrane turite matyti:

Programa baigė darbą!

Antras žingsnis.

- Parašykite pirmąjį metodą, kuris užpildytų objektų masyvą `Mokiniai(n)` duomenimis iš pirmo duomenų failo:

```

//-----
/** Failo duomenis surašo į konteinerį.
@param fd      - duomenų failo vardas
@param mokykl - konteineris */
//-----
static void SkaitytiMok(string fd, ref Mokykla mokykl)
{
    string pav, vard;
    int klas, nn;
    double vid;
    string line;
    using (StreamReader reader = new StreamReader(fd))
    {
        line = reader.ReadLine();
        string[] parts;
        nn = int.Parse(line);
        for (int i = 0; i < nn; i++)
        {
            line = reader.ReadLine();
            parts = line.Split(';');
            pav = parts[0];
            vard = parts[1];
            klas = int.Parse(parts[2]);
            vid = double.Parse(parts[3]);
            Mokinys mok;
            mok = new Mokinys();
            mok.Dėti(pav, vard, klas, vid);
            mokykl.Dėti(mok);
        }
    }
}
//-----

```

- Parašykite antrąjį metodą, kuris užpildytų dvimatį masyvą `WWW(n, m)` duomenimis iš antro duomenų failo:

```

//-----
/** Įveda duomenis į dvimatį skaičių masyvą WWW(n,m)
@param fd - duomenų failo vardas
@param mokykl - objekto, kuriame yra dvimatis laikų masyvas, vardas */
//-----
static void SkaitytiLaik(string fd, ref Mokykla mokykl)
{
    int laikas, nn, mm;
    string line;
    using (StreamReader reader = new StreamReader(fd))
    {
        line = reader.ReadLine();
        string[] parts;
        nn = int.Parse(line);
        line = reader.ReadLine();
        mm = int.Parse(line);
        mokykl.m = mm;
        for (int i = 0; i < mokykl.n; i++)
        {
            line = reader.ReadLine();
            parts = line.Split(' ');
            for (int j = 0; j < mokykl.m; j++)

```

```

        {
            laikas = int.Parse(parts[j]);
            mokykl.DetiWWW(i, j, laikas);
        }
    }
}

//-----

```

- Parašykite metodą, kuris išspausdintų objektų masyvo `Mokiniai(n)` duomenis faile:

```

//-----
/** Spausdina konteinerio duomenis faile.
@param fv      - rezultatų failo vardas
@param mokykl  - mokinio duomenų konteineris
@param antraste - užrašas virš lentelės */
//-----
static void Spausdinti(string fv, Mokykla mokykl, string antraštė)
{
    using (var fr = File.AppendText(fv))
    {
        string bruksnys = new string('-', 46);
        fr.WriteLine(antraštė);
        fr.WriteLine();

        fr.WriteLine(bruksnys);
        fr.WriteLine(" Nr. Pavardė          Vardas      Klasė    Laikas ");
        fr.WriteLine(bruksnys);
        for (int i = 0; i < mokykl.n; i++)
            fr.WriteLine(" {0}. {1} ", i + 1, mokykl.Imti(i).ToString());
        fr.WriteLine(bruksnys);
        fr.WriteLine();
    }
}

//-----

```

- Parašykite metodą, kuris išspausdintų dvimačio masyvo `WWW(n, m)` duomenis faile:

```

//-----
/** Spausdina internete praleistų laikų matricą faile.
@param fv      - rezultatų failo vardas
@param mokykl  - mokinio duomenų konteineris
@param koment  - užrašas virš matricos */
//-----
static void SpausdintiLaik(string fv, Mokykla mokykl, string koment)
{
    using (var fr = File.AppendText(fv))
    {
        fr.WriteLine("{0} per {1} dienas.", koment, mokykl.m);
        fr.WriteLine();
        for (int i = 0; i < mokykl.n; i++)
        {
            fr.Write("{0,4:d}. ", i + 1);
            for (int j = 0; j < mokykl.m; j++)
                fr.Write("{0,3:d} ", mokykl.ImtiWWW(i, j));
            fr.WriteLine();
        }
    }
}

//-----

```

- Papildykite programą duomenų įvedimo iš failų `Duomenys.txt`, `Duomenys1.txt` ir spausdinimo rezultatų faile `Atsakymai.txt` veiksmams – užrašykite kreipinius į sukurtus metodus:

```

//-----
class Program
{
    const string CFd = "...\\...\\Duomenys.txt";
    const string CFd1 = "...\\...\\Duomenys1.txt";
    const string CFr = "...\\...\\Atsakymai.txt";
}

```

```

static void Main(string[] args)
{
    Mokykla mokykl = new Mokykla();           // mokyklos mokinių duomenys
    SkaitytiMok(CFd, ref mokykl);
    SkaitytiLaik(CFd1, ref mokykl);
    using (var fr = File.CreateText(CFr))
    {
        fr.WriteLine("      Pradiniai duomenys");
        fr.WriteLine();
        fr.WriteLine("Mokinių kiekis {0}", mokykl.n);
        fr.WriteLine("Dienų kiekis {0}", mokykl.m);
        fr.WriteLine();
    }
    Spausdinti(CFr, mokykl, "      Mokyklos mokiniai (laikai = 0)");
    SpausdintiLaik(CFr, mokykl, "Mokinių laikai, praleisti internete");

    Console.WriteLine("Pradiniai duomenys išspausdinti faile: {0}", CFr);
    Console.WriteLine("Programa baigė darbą!");
}
//-----

```

- Išbandykite, kaip veikia programa. Ekrane turėtumėte matyti:

Pradiniai duomenys išspausdinti faile: ...\\...\\Atsakymai.txt
Programa baigė darbą!

- Rezultatų faile Atsakymai.txt bus išspausdintas mokinių sąrašas ir dvimačiame masyve esantys duomenys (žiūr. rezultatus šio skyrelio pradžioje).

Trečias žingsnis.

- Parašykite klasės Mokykla metodą, masyvo Mokiniai(n) objektams papildyti laikais, praleistais internete iš masyvo WWW(n,m):

```

//-----
/** Objektų masyvo papildymas laikais, praleistais internete,
// iš dvimačio masyvo */
//-----
public void PapildytiMokiniųDuomenis()
{
    int suma;
    Mokinys mok;
    for (int i = 0; i < n; i++)
    {
        suma = 0;
        for (int j = 0; j < m; j++)
            suma = suma + WWW[i, j];
        mok = Imti(i);
        mok.DėtiLaiką(suma);
        PakeistiMokinį(i, mok);
    }
}
//-----

```

- Išbandykite aukščiau parašytą metodą – parašykite pagrindiniame metode Main() kreipinį į šį metodą ir kreipinį į pirmąjį spausdinimo metodą (prieš spausdinimus į konsolę):

```

using (var fr = File.AppendText(CFr))
{
    fr.WriteLine();
    fr.WriteLine("      Rezultatai");
    fr.WriteLine();
}
mokykl.PapildytiMokiniųDuomenis();
Spausdinti(CFr, mokykl, "      Mokyklos mokiniai (papildyta, laikai != 0)");

```

- Rezultatų failas Atsakymai.txt bus papildytas dar viena lentele (žiūr. rezultatus šio skyrelio pradžioje).

Ketvirtas žingsnis.

- Parašykite klasės `Mokykla` metodą masyvui `Mokiniai(n)` ir dvimačiam masyvui `WWW(n,m)` rikiuoti pagal klases ir laiką praleistą internete:

```
//-----
/** Surikiuoja objektų masyvą pagal klases ir laikus
// praleistus internete
// Pastaba: kartu atliekami pakeitimai ir dvimačiame skaičių masyve WWW(n,m) */
//-----
public void RikiuotiMinMax()
{
    Mokinys mok;
    for (int i = 0; i < n-1; i++)
    {
        int minnr = i;
        for (int j = i+1; j < n; j++)
            if (Imti(j) <= Imti(minnr))
                minnr = j;
        mok = Imti(i);
        // pakeitimai masyvuose Mokiniai ir WWW
        PakeistiMokini(i, Imti(minnr));
        PakeistiMokini(minnr, mok);
        SukeistiEilutesWWW(i, minnr);
    }
}
//-----
```

- Išbandykite aukščiau parašytą metodą – parašykite pagrindiniame metode `Main()` kreipinį į šį metodą ir kreipinį į abu spausdinimo metodus (prieš spausdinimus į konsolę):

```
mokykl.RikiuotiMinMax();
Spausdinti(CFr, mokykl, "      Mokyklos mokiniai (surikiuoti)");
SpausdintiLaik(CFr, mokykl,
    "Mokinių laikai, praleisti internete (po rikiavimo)");
```

- Rezultatų failas `Atsakymai.txt` bus papildytas dviem lentelėmis (žiūr. rezultatus šio skyrelio pradžioje).

Penktas žingsnis.

- Parašykite metodą nurodytos klasės mokinių vidutinam praleistam laikui internete skaičiuoti:

```
//-----
/** Suskaičiuoja ir grąžina nurodytos klasės mokinių vidutinį laiką,
// praleistą internete
@param mokykl - objekto vardas
@param klasė - klasės numeris */
//-----
static double VidLaikasKl(Mokykla mokykl, int klasė)
{
    double suma = 0;
    int kiek = 0;
    for (int i = 0; i < mokykl.n; i++)
        if (mokykl.Imti(i).ImtiKlas() == klasė)
        {
            kiek++;
            suma = suma + mokykl.Imti(i).ImtiLaiką();
        }
    if (kiek != 0)
        return suma / kiek;
    else
        return 0;
}
//-----
```

- Išbandykite aukščiau parašytą metodą – parašykite pagrindiniame metode `Main()` kreipinį į šį metodą:

```
using (var fr = File.AppendText(CFr))
{
    int klasė;
    Console.WriteLine("Užrašykite klasę (1-12): ");
    klasė = int.Parse(Console.ReadLine());
}
```

```
fr.WriteLine();
if (VidLaikaskl(mokykl, klasė) != 0)
    fr.WriteLine("{0} klasės mokiniai internete vidutiniškai praleido "
        + "{1,6:f2} minučių.", klasė, VidLaikaskl(mokykl, klasė));
else
    fr.WriteLine("{0} klasės mokinių sąrašė nėra.", klasė);
}
```

- Paleidus programą ir klaviatūra įvedus 5 (penkta klasė) rezultatų failas `Atsakymai.txt` bus papildytas viena eilute (žiūr. rezultatus šio skyrelio pradžioje).

Programos patikrinimas.

Pakeiskite duomenų failų duomenis arba susikurkite kitus duomenų failus. Patikrinkite, kaip dirba programa, kai dienų skaičius $m = 1$.